Čeká nás léto plné tradic

Svatojánská noc

Naši předkové věřili, že noc z 23. na 24. června má magickou moc a sílu. Bylinky natrhané o svatojánské noci měly přinést lásku, radost, zdraví a požehnání. Položené pod polštář slibovaly dívkám sny, v nichž se jim zjeví jejich vyvolený. Aby však tato kouzelná síla fungovala, musely být bylinky natrhány v naprosté tichosti; dívky nesměly mluvit ani se ohlížet.

Svatojánskou noc využívaly pro sběr bylinek také báby kořenářky. **Bylinek určených pro sběr mělo být devět a sbíraly se na devatero místech.** Závazné složení neexistuje a liší se podle krajových zvyklostí. Nejčastěji bývají se svatým Janem spojovány: pelyněk, třezalka, heřmánek, bezový květ, lopuch, kmín, arnika, libeček, okvětí šípkové růže, divizna, dobromysl, jitrocel, mateřídouška, ale i mnoho dalších.

Domy se v tuto dobu zdobily květinami zvenčí i zevnitř. Zajímavým regionálním zvykem byla tzv. svatojánská postýlka pro svatého Jana – pod stůl se dal košík se svatojánským kvítím, přikrytý dečkou či šátkem a posypaný svatými obrázky. Ráno tam děti našly penízky či dárečky, které jim zanechal svatý Jan za nocleh. A zároveň přitom posvětil natrhané byliny.

Jak si užít svatojánské oslavy?

- **Večer před svatým Janem si zapalte oheň** – očistí vás i vaše okolí a popel pohnojí vaše záhonky.
- Vydejte se na sběr bylinek – vezměte s sebou nůžky a košík nebo plátěný pytlíček.

- **Natrhejte devět bylinek** na devíti předem naplánovaných místech.
- Přichystejte s dětmi **postýlku z natrhaného kvítí** pro svatého Jana.
- **Udělejte z bylinek a květin věneček** – dívky ho mohou dát pod polštář nebo ho ráno hodit do vody a sledovat jeho plavbu.
- **V noci** *s*e vydejte do lesa a **hledejte bájné zlaté kapradí** (má kvést prý jen o půlnoci).
- Až děti usnou, nachystejte jim do „svatojánské postýlky“ malé dárečky nebo penízky.
- **Ráno na svatého Jana se vykoupejte v přírodě nebo se projděte ranní rosou naboso** – zaručeně omládnete, očistíte se od všeho, co už nechcete dál řešit. Svatojánská noc v sobě nese dávné oslavy letního slunovratu, který letos nastává 21. června.

Den slovanských věrozvěstů

Jeden ze dvou červencových státních svátků **(5. červenec) je zasvěcený učencům Cyrilovi a Metodějovi, kteří přišli na Velkou Moravu** roku 863. Z hodin dějepisu si jistě vybavíme důvod jejich putování – byli sem vyslaní byzantským císařem Michalem na žádost knížete Rastislava. Jejich úkolem bylo převést latinské biblické texty do staroslověnštiny a rozšířit na Velké Moravě křesťanství. Oba svým působením přispěli k prohloubení vzdělanosti, k šíření křesťanství a také k založení českého státu. Dnes jsou oslavováni jako patroni Moravy a spolupatroni Evropy. V souvislosti s budováním kaplí a kostelů byla založena řada cyrilometodějských poutí a slavností.

Svatá Markéta hodila srp do žita

Zhruba v polovině července začínají žně. V časech, kdy ještě nepřevažovalo konvenční zemědělství, to znamenalo dobu, kdy vrcholila práce na poli. Jednalo se o intenzivní, velmi náročnou práci, ale zároveň příležitost k pospolitosti a zábavě. Celá vesnice v tu dobu táhla za jeden provaz. **Svatá Markéta, která má svátek 13. července, bývá patronkou rolníků, pastýřů i těhotných žen.** I v dnešní době existují místa, na nichž se udržuje tradičnější forma hospodaření. Najděte si i vy svého farmáře a vyrazte se podívat na letní provoz nebo se do hospodářství zapojte.

Svatá Anna – chladna zrána

Zlom léta, který známá pranostika připomíná, **nastává 26. července**. Dny jsou ještě teplé, ale noci začnou být chladnější a vlhčí. Léto vrcholí a ztrácí na síle, cítíte, že podzim stojí za vraty. Připomínka, že máme polovinu prázdnin za sebou, by rozhodně neměla být stresující. Naopak ji berte jako ponouknutí užívat si léto plnými doušky.

Léto – čas poutí

Slovo pouť nese několik významů, základním prvkem je vždy určitá cesta. Může to být cesta věřícího, cesta na svatá místa a stále častěji cesta k sobě samému. Naši předkové zažívali při svém putování spoustu nepohodlí a odříkání, které si v dnešní době už možná ani nedovedeme představit. **Nejznámější tuzemské pouti bývají označované jako svatojánské, mariánské, svatoanenské, svatojakubské či svatováclavské.**

Pouť jako cesta má co nabídnout i lidem, kteří jsou nevěřící. Pomáhá poznat osobní limity, leckdy je překonává. Cestou se poutníkům otevírá mnoho dobrodružných zážitků, seznamují se s novými krajinami i tvářemi. Dost možná objeví něco, nač by doma nepřišli. V takovém volnějším pojetí pouti se může skrývat i naše letní dovolená. Podstatné je být chvíli sám, nezahlcen okolními vjemy, mít chuť něco překonat, vyzkoušet něco nového a vytrhnout se ze stereotypu.

Zejména děti se těší na jinou tvář poutí. Tu s vůní cukrové vaty a vzrušujícími zážitky na kolotočích. Ač se to nemusí zdát, i tato podoba sahá hluboko do minulosti. Po poutní mši se totiž uctívali patroni místního kostela či kaple, což byla další příležitost ke společně strávenému času na návsi či náměstí. Konaly se trhy, hospodyně navařily, napekly a pohostily širokou rodinu svátečním obědem. Což je ostatně krásný způsob, jak slavit poutní období i v dnešní době. Ve vzájemné rodinné i sousedské pospolitosti.

Přejeme vám léto plné krásných zážitků!

Tento článek vznikl ve spolupráci s nakladatelství Smart Press.Podrobnější informace o koloběhu roku, svátcích a obyčejích najdete v knize Tradinář.Knihu zakoupíte nawww.smartpress.cz